

Věčná

STRÁŽ

Týdeník Svazu Čechů z Volyně

Ročník V. — Číslo 33

V Zateci dne 18. srpna 1950

Cena 6 Kčs

Mír zvítězí nad válkou

Boj milionů poctivých a čestných lidí o zachování světového míru vstupuje v přítomné době do rozhodujícího údobí. Stamiliony lidí na celém světě spojují své úsilí proti tomu, aby nová válečná hrůza prošla světem, zpusťovala jejich domovy a othrozila výsledky jejich práce.

Lidové masy na celém světě stále jasněji vidí a chápou vážné nebezpečí války, která hrozí lidstvu. Američtí monopolisté se specialisují na výrobu prostředků masového vraždění lidí a sní o desateronásobných válečných ziscích. Tisk, který stojí ve službách anglo—amerických imperialistů, rozšiřuje provokační zprávy o nezbytnosti zvláštních opatření pro „obranu“ autority Spojených národů, aby tím zakryl a zamžil zločinné cíle imperialistů v Koreji a v ostatních porobených zemích Dálného Východu, které se hlásí o svá lidská práva.

Skutečné úmysly zločinných podnikovatelů nových válek však nelze nadlouho zakrývat ani sebevětšími výmysly a lživými pověstmi. Den ode dne se rozšiřuje propast mezi vůlí národů, které si nepřejí válku a účelnými akcemi vlád kapitalistických zemí, které organisují přípravu nových válečných dobrodružství. Dnes, po zkušenostech s imperialistickou agresí v Koreji, i prosí lidé v Americe, navzdory zesílené válečné hysterii, začínají chápat, že lesilize podnikovatelé války organisují nové vraždění lidí, že válka, přinášející smrt a ničení, zachvátila americký kontinent.

Vědomí, že světový mír je třeba vybojovat, jde dnes celým světem a strhuje k akcím stále větší masy lidí. Velká organisovaná fronta míru,

Chmel dozrál a volá po pilných rukou česačů. Již po šesté budeme letos v naší lidově demokratické republice sklízet naše zelené zlato. Stav chmelnic je letos velmi dobrý a očekává se hojná úroda. Tim více pracovitých rukou bude zapotřebí, abychom sklizeň provedli včas a beze ztrát.

Obrázek nahoře ukazuje typickou českou chmelnicí na Volyni a stejně typické česače z řad místního obyvatelstva. Volynští Češi uplatňují dnes úspěšně své bohaté zkušenosti v pěstování chmele ve chmelařské oblasti Zatecké i Uštěcké.

vedená Sovětským svazem, stojí tu jako mocná hráz proti anglo—americkým imperialistům, kteří jsou si dobře vědomi toho, že jejich zkorumpovaný systém dohrává svou úlohu, že je ve smrtelné krizi, která věští konec jejich bezpracných zisků, konec vykořisťování, konec koloniálního panství a konec snů na ovládnutí světa.

Mír zvítězí nad válkou! Pod tímto heslem přistupují další miliony lidí k podpisové akci na stockholmské resoluci, která se tak stává magnou chartou všech mírumilovných lidí na celém světě. A jako vždy, tak i nyní v rozhodující fázi boje o mír, jde Sovětský svaz příkladem vsířic. Pra-

cující vrstvy národů Sovětského svazu rozvinuly spolu s podpisovou akcí široké soutěžení všech pracujících pod heslem „Na stráž míru“. Sovětští lidé chtějí zvýšeným pracovním úsilím ujistit obránce míru na celém světě, že nelitují a nikdy nebudou litovat sil, které věnují boji za mír. Nechtějí prožívat nové válečné útrapy, budují komunismus ve své vlasti a jejich konečným cílem v tomto velkém zápase o mír je družba se všemi svobodnými národy světa. Tak jedná a myslí sovětský lid na přední stráž míru. Je to podnětná výzva všem ostatním mírumilovným národům i varovná výstraha západním imperialistům.

C. Boček a J. Kozák

České chmelařství na Volyni

Chmel se v Rusku pěstoval od pradávna. Používalo se ho k přípravě nápoje, jenž byl v podstatě dnešním pivem. Nápoj se postupem doby zdokonaloval, domácí výroba se přenášela do pivovarů, zařízených dle vzorů západní Evropy, ale chmele se používalo stále starého, málo kultivovaného, jenž se mnoho nelišil od chmele planého. Teprve v roce 1844 bylo do Ruska přivezeno z ciziny prvních 495 pudů (pud asi 16 kg) jakostního chmele a od té doby domácí chmel počíná ustupovati cizímu. Z počátku se dováželo průměrně 1.500 pudů ročně, ale od roku 1855 počal dovoz prudce stoupat. Za první desetiletí do roku 1865 činil dovoz ročně asi 11.000 pudů a v dalším období do roku 1875 vzrostl na 38.000 pudů ročně a v roce 1886 dosáhl 84.867 pudů.

Bylo to v době, kdy Češi na Volyni pěstovali již chmel v takovém rozsahu, že si věci povšimla vláda. K její chvále jest nutno poznamenat, že také zakročila a to velice rázně tím, že clo na dovážený cizí chmel bylo v roce 1886 zvýšeno z 1 Ruble 20 Kop. na 10 Rublů a následek byl, že v příštím roce dovoz cizího chmele poklesl o celé $\frac{2}{3}$ přesto, že v Rusku pivovarů přibývalo a potřeba chmele rostla. V roce 1892 činil dovoz již jen 18.000 pudů a v roce 1893 pouze 6.623 pudů. Zákrok ten měl na volyňské chmelařství rozhodující vliv.

K zavádění cel jsou všechny státy velmi citlivé. Zde šlo o 2 největší evropské velmoci, Německo a Rakousko—Uhersko. Zákrok se stal ve prospěch ruského chmelařství, což ve skutečnosti znamenalo, ve prospěch volyňských Čechů. Mohli mít tedy naši otcové ten povznášející pocit a sebevědomí, že byli činitelem ve vážném mezinárodním jednání. Byl to veliký úspěch a poctivě zaslužený. Po přesídlení na Volyn hospodařili Češi jak byli zvyklí z domova. Pěstovali tytéž obilniny a plodiny jako v Čechách. Spíše jako upomínku na domov si někteří přivezli několik sádků chmele. V té době byl jediný pivovar v Dubně. Drželi jej v nájmu Židé a když se v něm stal sládkem Čech, vyzval některé z krajanů, aby pro něho pěstovali a jemu dodávali chmel. To, co mu šetřili Židé k vaření piva poskytovali, nemohlo jej uspokojit. Potřeba chmele stoupala, když někteří z českých přesídlenců postavili pivovary. Tehdy se počaly zakládati drobné chmelnice na zahradách. Velkých nákladů si chmelnice nevyžadovaly. Chmel se zaváděl a stoupal po tyčích, které se sekaly ve vlastních lesích a také česání se provádělo vlastními domácími silami. Chmel se sušil na půdách a třeba i v plachtách. Odbyt pro tak malé množství se našel. Vedle domácích pivovarů byli odběrateli také někteří čeští sládkové v hloubi Ruska.

Hůře bylo s chmelem samým. Sád byla žatecká a chmel pěstovaný po staletí v těžké kultivované půdě, jako by ztratil rozvahu, když se ocitl v hluboké, téměř panenské půdě, ve které se vždy pěstovalo jen obilí a která byla využívána jen v tenké vrstvě. Chmel přerůstal i sebe delší tyče, fočil se kolem vrcholků, odnože se rozrůstaly do široka. Hlávky nebylo mnoho, ale byly veliké a bylo je nutno přetřhávat, někdy dokonce na třikrát. Některé hlávky prorůstaly zelenými listy, které bylo třeba vytrhávat. Chmel se sice s časem mínil, jako by si pomalu zvykal novým podmínkám, ale bylo patřno, že čistý žatecký chmel se pro Volyn dobře nehodí. V té době pěstovali Češi kolem Žitomíru jinou odrůdu,

snad to byl úštěcký zeleňák, který v nových poměrech zaběhl do druhé krajnosti. Rostl tak hustě, že ho zchřívávali s větviček jako rybíz, byl drobný, travnatě zelený a bylo ho spíše cítiti travou, nežli chmelem.

Volyňská gubernie měřila tehdy 71.000 km², byla tedy o málo menší než Čechy a Morava dohromady (78.000 km²). Na tak velké ploše nebyly přírodní podmínky stejné a chmel, ať již žatecký, úštěcký a nebo i jiný se jim přizpůsoboval, ztrácel své původní vlastnosti a vyvíjel se v odrůdu novou. Třebaže mnozí z pěstitelů pocházeli z chmelařských krajů, uvědomili si všichni brzy význam chmele a věnovali se mu s největší péčí. Každý se snažil vypěstovati ve své chmelnici odrůdu co možná stejnoměrnou, odstraňoval jednotlivé odchylné keře a nahrazoval je vhodnými. Sád si vyměňovali a předávali nejen sousedé v obci, ale i obce mezi sebou. Konečný výsledek této houževnaté, cílevědomé a důsledně prováděné práce byl, že Češi na Volyni vypěstovali vlastní odrůdu — volyňský chmel, který dovedl soutěžiti na světovém trhu s nejlepšími chmeli nejvyšších chmelařských zemí. Toho dokázali naši předkové bez pomoci a přispění ať státu, ať odborných organizací, zemědělských škol, výzkumných ústavů, pokusných stanic a pod. institucí, jak tomu bylo v chmelařských zemích na západě.

Tato úporná práce trvala řadu let. Vedle toho, že nikde nenacházela podpory, brzdil jí nedostatek odbytu. Nepomohlo ani, když místní Židé vycítili vrozeným obchodním instinktem význam nového obchodního artiklu a chopili se ho. Ani oni nedovedli zlomiti hluboce zakořeněný předsudek proti domácímu chmeli. Byla zde ovšem vedle předsudku i příčina jiná. Zahraniční chmelařské firmy poskytovaly pivovarům dlouhodobé úvěry a sládkové lpěli na vžitých procentech a renumeracích. Toho všeho Židé poskytnouti nemohli a tak obchod závisel jen na výřečnosti a štěstí zprostředkovatele a na kalkulaci sládků. Jen poněmáhle a jako by pokradmu přidával se domácí chmel k cizímu. Tato nechuf měla ve skutečnosti na volyňské chmelařství blahodárny vliv. Nutila pěstitelce, aby s rozšiřováním chmelnic si počínali opatrně a dopřávala jim času, aby vypěstovali a dodali na trh chmel, který by mohl úspěšně soutěžiti s cizím.

Proto také, když bylo v roce 1887 zavedeno clo, dovedli volyňští Češi dodati ruskému pivovarskému průmyslu 37.000 pudů chmele, v roce 1891 již 45.000 pudů, 10 let na to, roku 1902 téměř 80.000 a před první světovou válkou se na Volyni vypěstovalo ročně bezmála 200.000 pudů.

V té době již byly chmelnice téměř ve všech českých osadách. Chmel se přenesl ze zahrad do polních údolí, mezi lesy, kde se předpokládalo, že bude chráněn před větry a kde hluboká kyprá půda mu zvlášť svědčila.

Tyče ustoupily drátěným konstrukcím a na celé Volyni se v poslední době nenašlo chmelnice tyčové. Chmel sušený v počátcích na půdách se postupně sušil také na lískách z rákosy, nebo pleťiva, zasunovaných do stojanů, dále na mlátech a nakonec v sušárnách tepelných. Přístavky s vysokým komínem u hospodářských budov byly typickým příznakem českého stavení na Volyni. Náleží dodati, že v prvé době místo stoupacího drátku se používalo při drátěných konstrukcích starých chmelových pružin, které přes zimu se přechovávaly

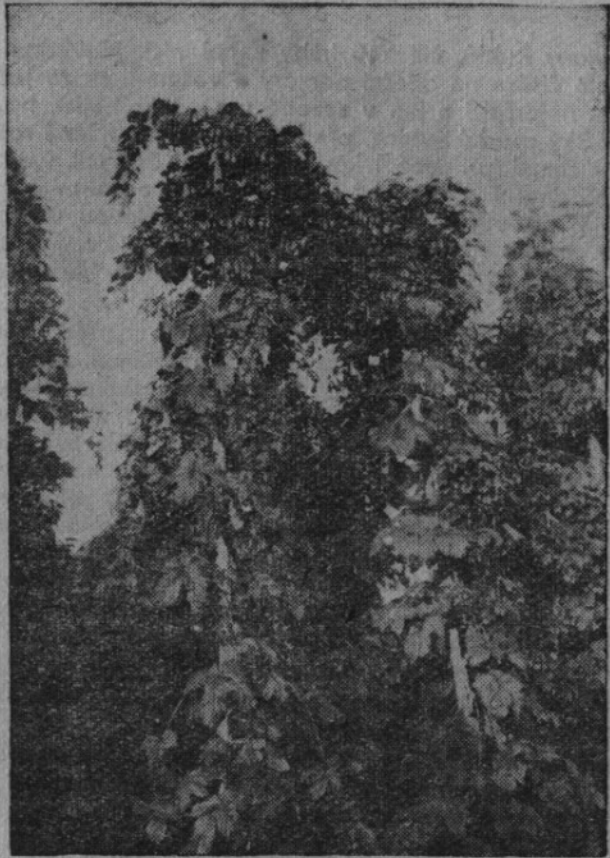
v suchu a na jaře byly močeny a zavěšovány pomocí dřevěných háčků na drátěnky. K zemi byly upevňovány dosti velkými dřevěnými kolíky. Byla to těžká a namáhavá práce. V pozdější době byly pružiny nahrazeny provázkem a dřevěné háčky drátěnými. Také upevňovací kolíky k zemi se postupně zmenšovaly. Poslední dobou (před první světovou válkou) se již používalo stoupacího drátku, jako tomu jest dnes.

Změnil se také prodej. Jako v té ruské pohádce, kde pšenice říká ječmeni: „Proč bychom se za zlatem honili — samo se k nám přivalí.“ Nebylo již třeba objížděti pivovary a nabízet chmel. V době sezony přijížděli do Dubna (chmelařské středisko) kupci z Ruska, Německa a Rakouska. Ve Varšavě byly pořádány trhy na chmel, kterých se volyňští Češi několikrát zúčastnili, pokud se nepřesvědčili, že ve Varšavě nakupovali lílž kupci jako v Dubně. Češi vystavovali svůj chmel na hospodářské a průmyslové výstavě v Kyjevě v roce 1897, kde získali řadu cen — stříbrné a bronzové medaile a pochvalné listy. Obě medaile byly věnovány Svazu Čechů z Volyně rodinou Bočkových z Mirohoště. Takových medailí, pochvalných listů, odměn a uznání jest mezi volyňskými krajanů mnoho a jest nutno, aby je věnovali Svazu pro zakládání museum Svazu Čechů z Volyně. Jistě si jich upřímně váží, ale pro ně, i pro dobrou paměť na jejich předky bylo by vhodnější, kdyby tyto důkazy jejich úspěchů byly přístupny jak všem krajanům volyňským, tak i širším kruhům naší nové vlasti.

Po smrti Alexandra III. v roce 1894 nebylo již té tvrdé vůle a clo na chmel bylo ještě téhož roku sníženo na 3 Ruble 50 kop., což se ihned projevilo náhlým zvýšením dovozu cizího chmele. Bylo-li v roce 1893 dovezeno jen 6.623 pudů, stoupl dovoz následujícího roku na 50.000 pudů a pak se již po celou dobu, až do první světové války, udržoval na výši kolem 30.000 pudů ročně, sražeje tak ceny domácího chmele. Ale v té době již volyňské chmelařství stálo pevně na nohou a dovedlo se cizí konkurenci bránit. Pěstováním chmele se vedle některých Ukrajinců, v sousedství českých osad, počaly zabývat velkostatky. Třeba že chmel jim zaváděli a po většině vedli čeští odborníci a oni na jeho zvelebení účasti neměli, byla jejich spolupráce, zejména v době zápasu s cizí soutěží, velice prospěšná. Velkostatkáři tlumočili na rozhodujících úředních místech požadavky pěstitelů a svým vlivem je dovedli prosazovat. Činili tak ovšem ve vlastním zájmu, ježto vedle 606 chmelařských obcí na Volyni bylo v poslední době, před první světovou válkou, 163 velkostatků, které pěstovaly chmel.

Největší podíl na chmelařství měly velkostatky v újezdě Rovenském, kde vedle 39 chmelařských obcí, s výměrou chmelnic 300 desatin (328 ha) bylo velkostatků s 230 desatinami (251 ha). V Rovenském újezdě byla také největší chmelařská česká obec Kvasilov, kde se chmel pěstoval na 125 desatinách (136 ha). Po Kvasilově následovala Mirohošť v Dubenském újezdě se 100 desatinami (109 ha) a po ní Okolky a Vysoká v újezdě Žitomírském po 75 desatinách (82 ha). Všech pěstitelů chmele bylo na Volyni přes 9.000.

Jaký hospodářský význam mělo pro kraj pěstování chmele, vysvítá z těchto číslic: Ve chmelnicích bylo investováno asi 7 a půl milionů zlatých Rublů předválečných, nečítaje hodnotu půdy. Na celé Volyni bylo pod obilninami a okopaninami 1.000.750 desatin (1.000.912 ha), z toho bylo pod pšenicí asi $\frac{1}{4}$ a sklízelo se ročně asi 30 milionů pudů pšenice v ceně 30 milionů Rublů. Pod chmelem bylo 4.690 desatin, čili $\frac{1}{100}$ plochy a tržilo se za chmel při průměrné ceně 15 Rublů za pud asi

Chmel na tyčích.

Typická česká chmelnice na Volyni.

Česání chmele na Volyni.

3 miliony Rublů, čili $\frac{1}{10}$ tržby za pšenici. Převedou-li se tyto číslice na dnešní poměry a vezme-li se za jednotku nejprošší a jen v sezoně v ceně kolísající, hospodářský produkt-vejce, představuje částka, tržena ročně za chmel (při ceně 1 kop. za 1 vejce) 300 mil. vajec, čili při dnešní volné ceně 5 Kčs za kus, 1 a půl miliardy Kčs. V posledních letech před první světovou válkou ceny chmele citelně poklesly. Byl to zjev světový a po snížení cel v roce 1894 tlačil se na domácí trh chmel cizí.

V Žitomíru byl založen „Svaz pěstitelů chmele“, který pořádal každoroční výstavy a trhy na chmel. Zbudoval skladiště na 10.000 pudů a navazoval obchodní styky s domácími a cizími kupci. V roce 1911 zřídil Svaz chmelařskou záložnu, která již první rok měla 528 členů a vydala pěstitelům 117.000 Rublů záloh na chmel. Svaz chmelařů byl také v Dubně a v roce 1913 připravoval zřízení obchodního jednatelství, jenž mělo navazovat přímé styky pěstitelů s pivovary. V témže roce připravovalo se založení Svazu a chmelařské záložny v Lucku. Lucký újezd byl po dubenském a žitomírském okrese největším chmelařským okresem na Volyni.

V Žitomíru vycházel od roku 1912 „Listok chmelovoda“ za redakce J. Zasuchina, jenž se upřímně snažil o rozvoj a pokrok volyňského chmelařství.

Jedním ze zdařilých projevů a podniků volyňských pěstitelů byla chmelařská výstava v Dubně v roce 1911. Ve vydané výstavní brožůře jest tato zajímavá poznámka: „Ve zvláštní vitrině byly na výstavě vyloženy zlaté, stříbrné a bronzové medaile, získané pěstiteli dubenského újezdu na různých výstavách v Rusku a v cizině (Petrohradě, Kijevě, Pollavě, Charkově, Paříži, Chicagu, Bruselu, Vídni atd.), což jest zřejmým důkazem úspěchů, dosažených pěstiteli Dubenského újezdu a co doposud nebylo nikomu známo.“ Tato poznámka potvrzuje uvedenou již připomínku, že mnozí z našich krajanů ta-

kové medaile mají a že by je měli pro dobro celku darovati Svazu Čechů z Volyně.

Ministerstvo zemědělství udělilo pro vystavovatele 1 velkou zlatou, 2 stříbrné, 3 bronzové medaile a 5 pochvalných listů. Jednu velkou stříbrnou medaili obdržel náš krajan Karel Boček z Mirohoště a 2 bronzové medaile byly uděleny krajanům V. Maťouškovi z Podčápek a Hrnčířovi z Mirohoště. Pochvalné listy min. zemědělství obdrželi krajané: V. Mencl ze Sedmidub, A. Prokop z Podhájců, J. Maděra z Kneruť, V. Svoboda a V. Solar z Mirohoště. Čestných diplomů dubenského chmelařského spolku bylo uděleno 15, z nichž kromě jediného Čechi získali všechny. Ze 48 pochvalných listů chmelařského spolku bylo 35 uděleno Čechům.

Za první světové války byly chmelnice na Volyni zničeny. Mírem v Rize roku 1921 Volyň byla rozdělena a západní část byla přidělena Polsku a bylo z ní utvořeno Vojevodstvo Volyňské. Byla to jen část bývalého volyňského území a bývalé Volyňské gubernie. Odpadly velké újezdy Ovrucký, Žitomírský, Novograd Volyňský a nové vojevodstvo měřilo jen 30.000 km².

Chmelařství se počalo obnovovat. V úředních statistikách se udávala sklizeň v Polsku asi na 35.000 cel. centů, z čehož na Volyň připadalo asi 20.000 cel. centů, čili 60.000 pudů. Ceny chmele značně kolísaly v poválečných neustálených dobách a v době hospodářské krise roku 1929—30 klesly na ceny podvýrobní. Tehdy se počaly chmelnice částečně likvidovati. V poslední válce byly chmelnice na Volyni zničeny znovu. Čechi z Volyně odešli. Dokázali, že půda a podnebí jsou pro pěstování chmele na Volyni příznivé, vypěstovali vlastní volyňský chmel, získali mu trhy a světovou pověst. Snad se pěstování chmele zase jednou na Volyni obnoví, ale nebude to již volyňský chmel český. Z Čech bude mít jen to společné, že poroste na půdě, kterou oni po 80 let zušlechťovali, obdělávali a milovali.

Domácí ovocná šťáva

Ovocné šťávy nabývají stále větší a větší obliby. Zvláště děti je pijí s oblibou a přímo se jich dožadují. Rozumná matka používá této dětské obliby, aby vychovala své dítě v zdravém abstinentalismu.

Mizí kormoutivé zjevy, kdy rodiče dávali útlým dětem napít piva, ba dokonce napít silného alkoholu, likéru a kořalek. Dětský organismus si při ovocných šťávách řekne sám, co mu chutná a olřásá se naproti tomu ošklivostí, když mu dospělí nabídnou první doušek piva nebo kořalky.

Ovocné šťávy v horku osvěžují a osvědčují se znamenitě při únavě. Naproti tomu alkoholické nápoje oslabují a způsobují ještě větší horko a žízeň. Proto rozumná hospodyně dbá, aby měla doma stále dosti ovocné šťávy, jichž družstevní prodejny mají stále dost ve skladě.

Kromě šťáv, které kupujeme v ob-

chodech, jsou ovocné šťávy domácí, které si dobrá hospodyně hledí připravit z každého druhu ovoce, které má k dispozici. Všeobecně je oblíbená domácí malinová šťáva, ale také třešňová, ostružinová, borůvková, rybízová a jablečná. Nyní, v době spadaného ovoce, zvláště jablek, může si tuto šťávu lehce opatřit zvláště venkovská hospodyně. Není k tomu potřebí ničeho jiného, než opatřit si dostatek spadaného ovoce, což obstarají zpravidla děti. Spadané ovoce je toho, kdo si ho nasbírá, neboť jinak se po většině pošlape a ponechává se na pospas hmyzu nebo hnilí. A přece i toto ovoce znamená hospodářské hodnoty, které jsou zpravidla promrhány.

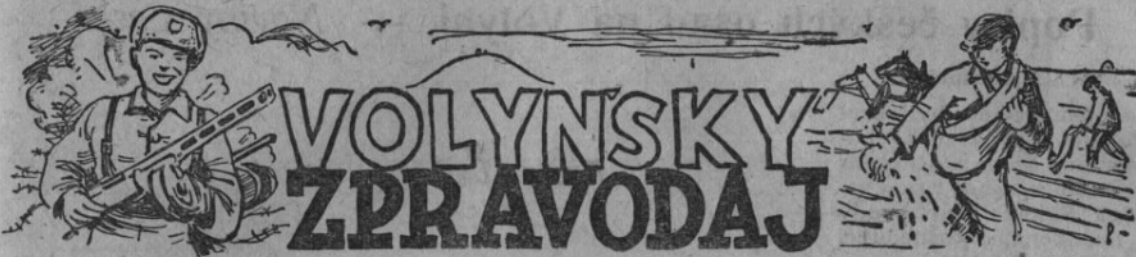
Jestli se bojuje právem proti materiálnímu ztrátám v závodech, je nutno proti nim bojovat i v přírodě.

A hospodyně, která si zařídí, aby spadané ovoce přišlo jí do kuchyně,

ať už najde čas, aby je sebrala sama, nebo přiměla k tomu členy své domácnosti, má potřebný materiál k výrobě domácí ovocné šťávy. Zachráně tak cenné hodnoty všeobecnému zásobování a své vlastní rodině jen poslouží, neboť ze spadaného ovoce je možno vyrobit chutné a zdravotně významné ovocné šťávy.

Při sběru, čištění i vykrajování mohou přispěti i děti, i starší členové rodiny. Vyrobená šťáva dává se do lahví a ukládá na chladném místě, a podle potřeby se konsumuje. O to už se postarají děti a dospělí.

Domácí ovocná šťáva znamená vlastně konzervované zdravé lahvičky. Nyní je právě vhodná doba ke sběru spadaného ovoce. Na podzim budou opět jiné práce a jiné starosti a zásoby ovocných šťáv nyní vyrobených, jako když v každé domácnosti najdou.

Zprávy svazu

Důležité upozornění krajanům na Žatecku

Na žádost okresního velitelství Sboru nár. bezpečnosti v Žatci upozorňujeme znovu důrazně všechny vol. Čechy na nutnost podání žádosti o nový občanský průkaz. Lhůta k podání této žádosti je stanovena do konce září t. r.

Tiskopisy žádosti obdrží žadatelé u MNV nebo u okr. velitel. SNB. Nemá-li žadatel okamžitě k dispozici 2 osobní fotografie, může je k žádosti předložit dodatečně. Rovněž tak doklady.

Tiskopisy žádosti vyplní krajanům Svaz Čechů z Volyně v Žatci.

Svaz bojovníků za svobodu, jednota Staňkovice—Tvršice, zve všechny volyňské Čechy na slavnost položení základního kamene k památníku padlým ve II. svět. válce, zvláště 30 mladým bratřím z Českých Novin na Volyni.

Slavnost se bude konat ve Staňkovicích dne 27. srpna 1950 o 14. hodině. Vyzýváme všechny naše krajany, aby se této slavnosti zúčastnili v největším počtu. Býv. příslušníky čs. zahr. armády žádáme, aby přišli v hist. stejnokrojích.

Předsednictvo ÚV SČzV.

Na Svazu Čechů z Volyně nachází se prozatímní osvědčení o čs. státním občanství, vydané zahraničním úřadem v Praze. Jedná se o tyto osoby: 1. Olga Divišová, nar. 8. 9. 1924 v Ivníciích, 2. Jiří Václav Dědek, nar. 27. 4. 1927 v Ujezdci — bydliště v ČSR Činov čp. 16, 3. Marie Hybrantová, nar. 11. 9. 1908 v Zálesí — bydliště v ČSR Drahouš, okr. Podbořany, 4. Ján Janoušek, nar. 26. 11. 1905 v Podcurkově — bydliště v ČSR Drahouš, okr. Podbořany, 5. Emil Junek, nar. 10. 6. 1929 v Novokrajevě, 6. Josef Kozák, nar. 23. 8. 1929 v Lipíně — bydliště v ČSR Žatec, Lenínova 107, 7. Josef Kuchař, nar. 20. 8. 1922 v Dermani, 8. Vladislav Kalach, nar. 4. 12. 1919 v Žitomíru, 9. Vladimír Malák, nar. 7. 8. 1929 v Omelániku, 10. Rostislav Novotný nar. 26. 11. 1927 v Novostavcích, 11. Josef Studený, nar. 1. 1. 1927 v Moldavě — bydliště v ČSR Žatec, Činov 3, 12.

Emil Toušek, nar. 24. 4. v Zdobunově — bydliště v ČSR Krty čp. 13, okr. Podbořany, 13. Teofil Veselovský nar. 25. 12. 1897 v Zelenově — bydliště v ČSR Velké Losiny, okr. Šumperk.

Uvedení necht se přihlásí osobně neb písemně s uvedením přesné adresy. Na pošt. výdaje budiž přiloženo Kčs 10.—.

Poradna svazu

Krajan U. J. z H. O. čp. 55 píše:

Onemocněla mi kráva, kterou jsem byl nucen na návrh zvěrolékaře porazit. Moje žádost o snížení kontingentu mléka byla MNV zamítnuta. Co mám dělat, abych docílil snížení kontingentu mléka?

Odpovídáme:

V zásadě zemědělec musí mít počet živého inventáře úměrný přidělené půdě. Proto též MNV předepisuje mléčný kontingent podle vlastních ha půdy. Nemáte-li dostatečný počet hovězího dobytka, abyste mohl splnit závazek dodávek pro okolnosti na Vás nezávislé, odvolajte se proti rozhodnutí MNV na ONV, zem. referát.

*

Uhynulo mi 5 selat ve stáří 4 týdnů a prasnice. Mám nárok na snížení masového kontingentu?

Odpovídáme:

Oznamte tuto skutečnost na ONV, zem. ref. a doložte ji potvrzením okresního zvěrolékaře. Kontingent Vám může být snížen.

*

Mám zem. usedlost o výměře 15 ha. Na usedlosti pracuji já a manželka, která má nyní malé děcko. Jsem nemocný, přál bych si proto propachtovat někomu několik ha..

Odpověď:

Nejste-li schopen obdělávat celou plochu vlastněné Vámi půdy, nabídněte ji JZD a není-li ve Vaší obci dosud založeno a není vyhlídka pro jeho brzké založení, obraťte se na MNV. Tento zařídí řádné obdělávání půdy cestou nuceného pachtu, doložíte-li Vaší žádost potvrzením od okr. úředního lékaře o tom, že nejste schopen práce.

Budujeme sociální fond

Na svatbě p. Josefa Kroutila se sl. Věrou Liškovou, konané dne 6. srpna

1950 ve Strkovicích bylo sebráno p. Lehmanem a sl. Jaruškou Jirkovskou 1.765,— Kčs na sociální fond. Přejeme novomanželům na společné cestě vše nejlepší a dárcům vyslovujeme srdečný dík.

Na svatbě br. Pražáka Václava se sl. Evženií Hencychovou, konané dne 24. června 1950 v Blšanech bylo vybráno na sociální fond 1185,— Kčs. Srdečně děkujeme štědrým dárcům a navomanželům přejeme na společné cestě hodně štěstí.

Na křtinách u p. Kubizňáka bylo vybráno 750,— Kčs na sociální fond. Srdečně děkujeme!

Tiskový fond SČzV

Petrovský Jan, Hlívce č. 28, věnoval na tisk. fond 100,— Kčs. — Srdečně děkujeme.

Zajíček Josef, restaurátér, Doksy, Panská 207, věnoval na tiskový fond 300,— Kčs. — Srdečný dík!

Růžena Cibulková, Český Dub, Domov pro přestěhovalce, zaslala nám 200 Kčs, z toho 100 Kčs na pravosl. církev a 100 Kčs na tiskový fond. Srdečně děkujeme!

Bohuslav Emil, Prostřední Lánov čp. 1 věnoval na tiskový fond 500 Kčs. — Vyslovujeme dárci srdečný

Různé zprávy

Žádosti o porodné, výbavné a pohřebné u matrikářů MNV. Aby byla zlepšena služba pojištěncům a urychlena likvidace dávek, sjednávají okresní národní pojišťovny s okresními národními výbory dohodu, podle níž by místní národní výbory, pověřené vedením matrik, ihned při provádění matričního zápisu o narození, sňatku nebo úmrtí vydávaly stranám tiskopisy žádostí a současně tyto žádosti v příslušných rubrikách vyplňovaly.

Matrikář musí ovšem zjistit, zda strana má nebo může mít z důvodů zapisovaných událostí nárok na dávky z národního pojištění.

Popisy českých osad na Volyni — Noviny České

Soudnictví a obecní samospráva:

Ještě za carského režimu byli jmenováni do lidového soudu jako porotci z lidu Antonín Miler a Alexandr Drvota. Ve volostním soudě první zasedal František Svítek. Tyto soudy byly značně nedokonalé. Rozhodující osobností byl tajemník, státem placený. V důsledku toho byla rozšířena korupce. R. 1911 byl vydán zákon, jímž lidové soudnictví bylo reformováno. Soudce po této reformě musel absolvovat 3 měsíční školu. Po vykonání přísných zkoušek byl uveden v úřad, který mu dával větší moc při rozhodování. Takový soud byl podřízen přímo ministerstvu spravedlnosti. Po tři roky byl takovým soudcem V. J. Libovický. Tentýž byl také po dlouhá léta vujtem (předsedou okresní politické expozitury) v Mlýnově.

Úřad starostenský:

Prvním starostou v obci byl František Lešák, zvolený občany, kteří založili obec. Úředně volenými pak byli: Josef Hort, Josef Drvota, Václav Zdářský, Celestin Miler, Alexandr Lešák, Antonín Miler a Alexandr Drvota. Každý byl volen na dvě kapitoly, t. j. na šest let.

Pak se volilo různě. Noviny měly dokonce starosty za trest. Byli to občané, kteří se nepodřizovali obecní kázní. Proto, aby se naučili poslouchat, byli zvoleni starostou. Poznali tak obtížnost starostenského úřadu a byli donuceni k poslušnosti.

Přechod na pravoslaví:

Celá obec — až na občany: Šafáře, Linharta, Kaufmana a Horníka Josefa — přijali pravoslaví r. 1888. Bylo to v den svatodušních svátků. Všichni odjeli do Malé Dorohostaje, kde byl akt proveden.

Než k přijetí pravoslaví došlo, bylo mnoho schůzí a porad. Carská vláda a duchovenstvo si přály, aby Češi po všech stránkách splynuli s domácími obyvateli. Viděli v tom splnění jednoho z článků svého úsilí, jímž bylo rozšíření vlivu pravoslaví na západ a vytlačení katolické církve. Toto úsilí se neseťkalo všude se zdarem; vláda pak, když to nešlo po dobrém, postupovala po zlém. Ustanovila, že nikdo, kdo nebude pravoslavného vyznání, nebude moci zakoupit půdu. V Novinách se situace vyvíjela poměrně klidně. Vedoucí občané v Novinách byli sice katolíky, ale napytáni duchem Havlíčkovým a příkláněli se k zásadám M. J. Husa. Na začátku zmíněného roku došlo v Novinách ke schůzi. Konala se uprostřed návsi „u zvonku“ za účasti všech občanů a občanek M. J. Husa. Na začátku zmíněného roku došlo v Novinách ke schůzi. Konala se uprostřed návsi „u zvonku“ za účasti všech občanů a občanek M. J. Husa. Na začátku zmíněného roku došlo v Novinách ke schůzi. Konala se uprostřed návsi „u zvonku“ za účasti všech občanů a občanek M. J. Husa.

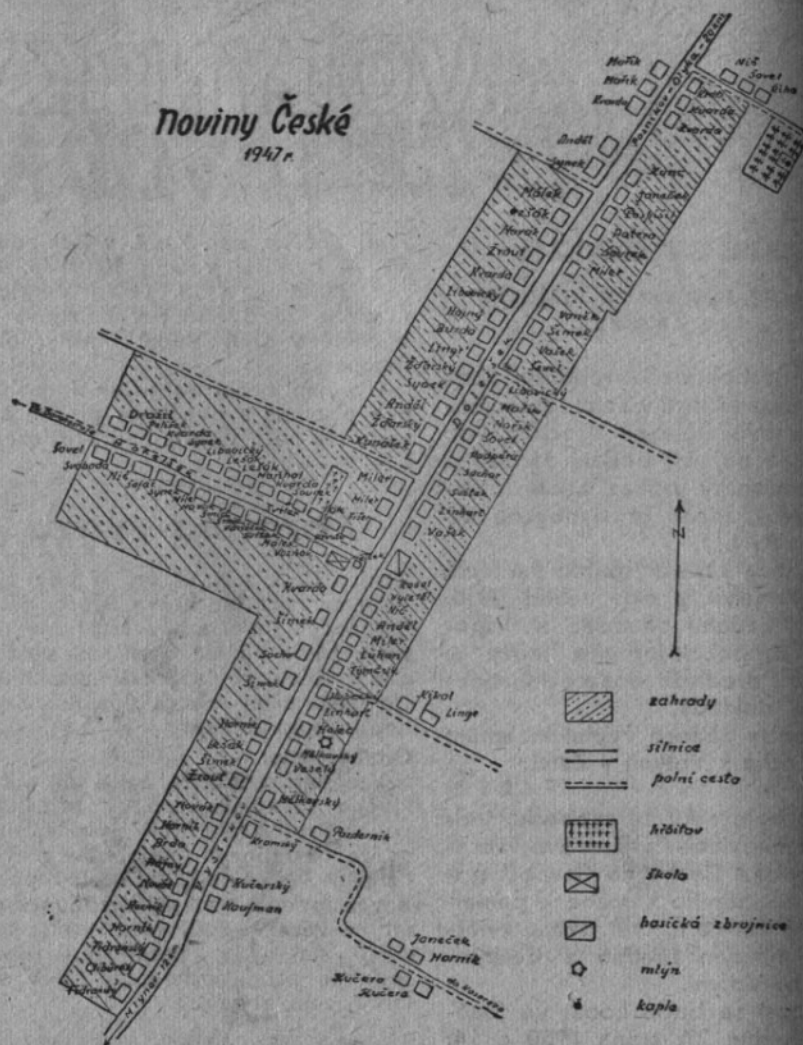
rod. Vinou římské politiky jsme museli odejít do ciziny; přejdeme proto na pravoslaví. Jsou to Slované a nikoliv Němci!“ Za Noviny to byl Hort a za Podhájce Václav Šašek, kteří agitovali pro pravoslaví, jeden k druhému jezdili do obce řečnit. Obě tyto obce pak se připsaly — přijavše pravoslaví — k farnosti Malé Dorohostaje. Od Novin byla tato obec vzdálena 8 km. Ve Velké Dorohostaji, vzdálené od Novin jen 4 km byla sice také fara, ale kostel (cerkev) byl starý a dřevěný, naproti tomu v Malé Dorohostaji byl kostel nový, velký a zděný. Z praktických důvodů tedy připsali se novínští občané k farnosti druhé.

Přechod na pravoslaví byl proveden slavnostně druhého dne zelených svátků, jak se na Volyni říkalo svátkům svatodušním. Přítomen byl Archijerej a i Generál Gubernátor volyjské Gubernie. Po slavnostním aktu v Malé Dorohostaji vyslovili tito potentáti přání podívat se do Novin, aby shlédli „nově se přihlásivší ovce do lina svaté církve pravoslavné“. Měla se tam také konat bohoslužba.

Pro Novinské bylo toto přání překvapením, neboť v obci nebylo žád-

ně kaple, kde by se mohla bohoslužba konat. Jako o závod odejeli ihned někteří muži do Novin a než celý průvod přišel do obce, byla již narychlo vystavěná kaple hotova. Vystavěli ji v lese ze zelených břízek a doprostřed postavili ikonu. Teprve v druhém roce t. j. 1889 byla vystavěna na tomto místě kaple. Každoročně se pak zde pořádaly bohoslužby, spojené s poutní slavností. Vždycky se v obci seřadil průvod, v čele kráčel občan s křížem, za ním byly neseny dvě korouhve, pak batuška a jeho doprovod, družičky, pěvecký sbor, kapela a občané. Po první světové válce jezdily v průvodu také kočáry.

Je samozřejmé, že taková pouť se neobešla bez perníků, cukrářů, kolotočů a jiných pouťových atrakcí. Odpoledne a večer bývaly taneční zábavy. Obyčejně taková pouť byla dostáveničkem všech Čechů z okolí, hlavně mládeže. Navazovaly se zde známosti a nakonec z toho byly i svatby. Staří tomu přílehavě říkali trůň na děvčata. Češi na Volyni totiž ať z obavy odnárodnění, či z jiných důvodů, neradi vstupovali ve stav manželský s osobami jiné národnosti než české.

Д. МЕДВЕДЕВ
Герой Советского Союза

(26 продолжение)

Всем отрядом мы поспешили на место старого лагеря.

Однажды дежурный по лагерю доложил, что в лагерь едут гости. Человек десять верховых медленно подъезжали к нам.

— Бегма, — отрекомендовался подошедший ко мне коренастый человек.

— Милости прошу!

Василий Андреевич Бегма до войны был секретаром Ровенского обкома партии. И теперь он оставался на своем посту, являлся членом подпольного ЦК КП(б)У, начальником штаба партизанского движения Ровенской области и командиром партизанского соединения.

До этого дня я не был знаком с Василием Андреевичем, но много слышал о нем и давно ждал встречи.

Василий Андреевич прибыл издалека, с северо-востока. После деловых разговоров, за обедом, Бегма стал рассказывать о том, что какой-то партизан, переодетый в форму немецкого офицера, наводит ужас на немцев в городе Ровно, убивает крупных немецких заправил среди белого дня прямо на улице, украл генерала.

Рассказывая, Василий Андреевич и не подозревал, что этот партизан сидит с ним рядом за обедным столом. Лукин порывался было перебить рассказчика, но я дал знак ему, чтоб молчал. А Николай Иванович Кузнецов внимательно слушал Бегму.

— Вот это дела! Не то, что мы с вами делаем, — закончил Василий Андреевич.

Здесь же мы ему представили нашего легендарного партизана.

В лагере под Целковичи-Велки мы задержались значительно дольше, чем предполагали. Ожидаемый из Москвы груз с боеприпасами и питанием для рации все не прибывал, да и командование не разре-

шало нам пока возвращаться на старое место.

— Разрешите мне отправиться к Берестянам, — обратился ко мне Лукин. — Разведчики нервничают. Рвутся в Ровно.

Я согласился, и Александр Александрович с ротой бойцов и группой разведчиков направился в Цуманские леса.

Уже через три дня через Москву мы получили радиogramму от Лукина. Он сообщал, что после перехода железной дороги неожиданно столкнулся с вражеской бандой и здорово расчесал ее.

Через неделю было получено разрешение на переход в район Ровно всего отряда. Добрались мы туда вполне благополучно, без единого выстрела.

На одном из привалов в небольшой деревушке, расположенной среди огромного соснового леса, мне подали радиogramму из Москвы. Командование поздравляло нас с успехами и сообщало, что Указом Президиума Верховного Совета СССР награждены орденами и медалями Советского Союза до ста пятидесяти партизан нашего отряда. Орденом Ленина были награждены Кузнецов Николай Струтинский, Стехов, Ян Каминский и я; Шевчук и Жорж Струтинский — орденом Красного Знамени; Гнедюк — орденом Красной Звезды. Цесарский и Валя Семенов получили ордена Отечественной войны 1-й степени, радисты, все без исключения, были награждены орденами. Более двухсот партизан наградили партизанскими медалями.

Получил партизанскую медаль 1-й степени и Коля Маленький.

Весть об этом молниеносно облетела весь отряд. Начались поздравления.

— Вы, Николай Иванович, больше чем кто-либо заслужили эту награду, — сказал я Кузнецову, поздравляя его.

— Теперь я еще в большем

долгу перед Родиной — ответил он.

Гигантскими шагами продвигалась Красная Армия на запад. Киевская, Днепропетровская и ряд других областей Украины были уже освобождены. Была освобождена и часть Ровенской области. Наша авиация бомбила военные объекты немцев в Сарнах, Ровно, Луцке, бомбила колонны отступающего врага.

В Ровно поднялась страшная паника. Учреждения стали эвакуироваться во Львов. Немцы наспех укладывали и волочили к вокзалу свои чемоданы с награбленными ценностями.

„Улетел фашистский коршун, — писал мне уже из Ровно Николай Иванович, намекая на Эриха Коха. — События на фронтах и шум, поднятый нами в городе, здорово напугали эту хищную птицу. Он и рождественский вечер, не дождавшись 25 декабря, устроил 22-го, чтобы скорее смотать отсюда.

Не могу простить себе, что я опоздал на этот вечер. Кажется мне, что он больше уже не вернется сюда, а я так настроился разделаться с ним.

Во время моего отсутствия здесь подвизался гестаовец фон Ортель. Фон Ортель рассказывал, что в Германии изобретена какая-то летающая бомба вроде самолета, которая будет с большой быстротой покрывать расстояние до четырехсот километров и производить огромные разрушения.

Я хотел лично „поговорить“ с ним, а при случае предоставить эту возможность и вам, но оказалось, что Ортель неожиданно исчез.

Эти сведения о самолетах-снарядах, которые гитлеровцы стали применять только месяцев восемь спустя, мы срочно сообщили своему командованию.

(Продолжение следует)

Vzpomínáme

Vzpomínáme se stále stejnou bolestí a láskou na své drahé rodiče **Marii a Vladimira Vaněčka** z Novin Českých na Volyni, kteří se nedočkali návratu do vlasti a odešli v poměrně mladém věku. Přejeme vám, drazí rodiče, lehké odpočinutí. Naše myšlenky vás nikdy neopustí; stále zalétají k vám, na Volyň. Všichni, kdož jste je znali, vzpomeňte s námi. Vzpomínají vaše děti: Antonie, Marie, Anna, Vladimír, Antonín s manželkou Adelou a vnoučetem Antonínem, všichni sourozenci a příbuzní.

S bolestí v srdcích a se slzami v očích vzpomínáme našeho milovaného syna **Josefa Chmelíka**, nar. 29. 9. 1938 v Novokrajevě na Volyni. Zemřel tragickou smrtí dne 23. 5. 1950.

Drahý Josíčku, odešel jsi od nás, ale světlo tvé památky stále žije v našich srdcích! Kéž je ti země česká lehkou a spánek v ní sladký! Prosimé ty, kdož jej znali, aby mu s námi věnovali tichou vzpomínku.

Truchlící rodiče, sestra Anička a příbuzní.

S nezmenšenou bolestí oznamujeme přátelům a známým, že dne 7. 7. t. r. uplynuly čtyři roky od smrti naší drahé matky **Emilie Dolákové**, roz. Antošové. Narodila se 16. 7. 1885 v Okolku u Žitomíru.

Spěte sladce, drahá mamínko, v daleké ruské zemi! Vždy s láskou budeme vzpomínat vaši upřímné povahy a dobrého srdce a prosíme všechny známé, aby vzpomenuli s námi.

Vzpomíná syn Jaroslav s manželkou Věrou Dolákovou.

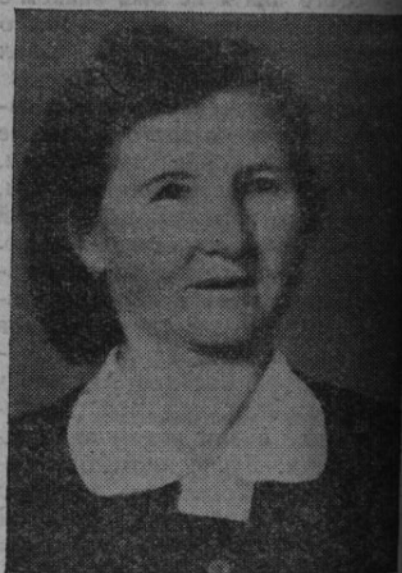
Malý oznamobátel

Jako přísežný soudní tlumočnick Vám veškeré doklady z polštiny do češtiny přeložím, úředně ověřím a během tří dnů spolehlivě poštou na dobírku vrátím. Zásilky adresujte: Alexandr Nágel, Svaz Čechů z Volyně v Žatci.

Vyměním za fotoaparát, nebo podle dohody jinak odměním, počítač a psací stroj. Hlaste se do administrace t. l.

Hledáme: Hledá se Václav, Josef a Vladimír Král — synové Václava Krále a Františky, roz. Fučíkové, kteří bydleli v kolonii Viguriče u Sienkivčivky na Volyni a František Král, syn Heleny, roz. Králové. Jmenovaní nechť lask. sdělí své adresy Václavu Štučkovi, Velemyšleves 30, okres Žatec.

Blahopřání.

Dne 8. 8. 1950 dožila se naše maminka **Marie Chocholoušová** ze Zdobunova na Volyni 65 let. Do dalších mnoha let, hodně zdraví a štěstí přeji synové, snachy a vnoučata.